

The book cover features a light green background with a subtle pattern of small white dots. Scattered across the cover are several stylized arrows of varying lengths and colors (black, white, and red). Four large, detailed roses are positioned around the central text: a pink rose on the left, a pink and yellow rose on the right, a pink rose at the bottom right, and a pink and yellow rose at the bottom left. The author's name is written in a cursive font at the top, and the title is in a large, bold, sans-serif font in the center. A small white box with the word 'motto' is located in the bottom left corner.

Hana Švejnová

MRCHA
JEMNĚ
UZENÁ

motto

Mrcha jemně uzená

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Hana Švejnhová

Mrcha jemně uzená – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2020

Všechna práva vyhrazena.

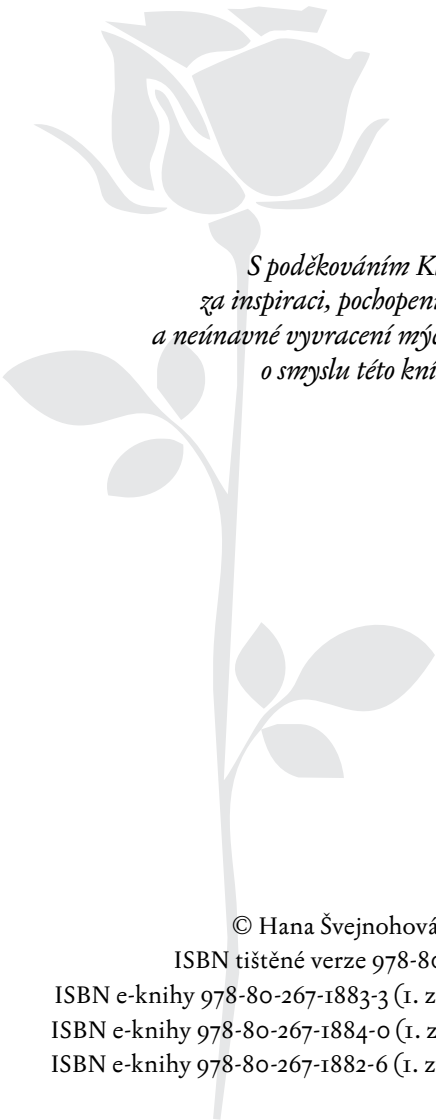
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

 ALBATROS MEDIA

M R C H A
J E M N Ě
U Z E N Á

H A N A
Š V E J N O H O V Á

Praha 2020

*S poděkováním Klárce
za inspiraci, pochopení, důvěru
a neúnavné vyvracení mých pochybností
o smyslu této knížky*

© Hana Švejnohová, 2020

ISBN tištěné verze 978-80-267-1855-0

ISBN e-knihy 978-80-267-1883-3 (1. zveřejnění, 2020) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-1884-0 (1. zveřejnění, 2020) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-267-1882-6 (1. zveřejnění, 2020) (ePDF)

Na horoskopy nikdy moc nevěřila.

Klasický zvěrokruh je nuda, možná trochu zajímavější je čínský horoskop.

Až jednou narazila na horoskopy keltských druidů, které přirovnávají zrození v určitém období ke stromům. A to jí připadalo nejvýstižnější.

Tak třeba Hubert je Topol. Rychle se učí a rychle chápě, bývá šikovný diplomat zejména v mezilidských vztazích a jen málokdy se splní jeho sen o široce rozvětvené a pevně soudržné rodině. To sedí. I tak si ten sen plní víc, než je obvyklé... Platí i to, že svoji nespokojenost či hoře dokáže většinou velmi dobře skrývat. Nemá moc přátel, a proto je často osamělý. To je přesně Hubert. Osamělost ho však vůbec netrápí.

Na Marka sedí Lípa jako ulitá... Zrozenci Lípy dosahují svých životních cílů poměrně rychle a snadno, mívají štěstí, lehký sklon k pohodlnosti a snahu zařídit si pokud možno bezproblémový život. Jsou to lidé kompromisu, schopní žít i ve velmi skromných podmínkách. Jsou nesmírně oblíbení, umějí naslouchat druhým a jsou velmi trpěliví a vstřícní. Dělá jim radost, mohou-li někomu pomoci, ať už slovem či skutkem, a bývá to obvykle pomoc naprosto nezištná. Prostě celý Marek.

Kristýna je Osika. Miluje rodinný život, velmi dobře rozumí dětem a má silný vztah ke zvířatům. Dokonalá

charakteristika. Ale co je zajímavé, že otec Marka a otec Kristýny, ač velmi rozdílní jedinci, jsou oba narození v Habru. A ten sedí mnohem víc na Miroslava než na Igora. Možná to bude tím, že je kdysi spojovala Helena...

Jabloň.

Jabloň je sympatická, nadaná zvláštním kouzlem osobnosti. Srdečná a velkorysá. Má v sobě touhu objevovat stále něco nového, a to bývá zdrojem jejích četných milostných dobrodružství. Pokud však najde v manželství uspokojení, obvykle se usadí. Jabloň je obětavá a nezištná, nesnáší stereotyp, potřebuje změnu. Její život je velmi pestrý, ale ráda ho komplikuje sobě i svému okolí.

Jabloň chce neustále milovat a být milována.

Někdy však bohužel za příliš vysokou cenu.

PROLOG

„Tak já si jdu zdřímnout, pusinko...“

„Jen běž...“

Aspoň bude klid, chtěla by dodat. Ale raději mlčí.

Helena pošle z kuchyně za barovým pultem vzdušný polibek svému muži.

Když Hubert pomalu vystoupá po schodech a zavře za sebou dveře ložnice, všimne si jeho mobilu. Nechal ho ležet na baru úmyslně, nebo ho tu jen zapomněl? Normálně si ho vždycky odnese do pracovny na stůl, než si jde lehnout. Aby ho při odpoledním spánku nikdo nerušil. Nebude přece mobil každý den několikrát vypínat a zase zapínat.

Helena vezme manželův mobil do ruky a váhavě stiskne postranní tlačítko. Na displeji se objeví ikonky podobné těm, které zná ze svého telefonu. Hubertův starý mobil zapnout neuměla, ale s tím novým to jde! Že by to konečně jednou zkusila?

Ne, nebude pokoušet ďábla. Právě na tohle téma včera mluvily s Kristýnkou. Není dobré získávat důkazy o tom, co Helena stejně tuší. Když nejsou důkazy, pořád zbývá naděje. Jiskřička naděje, že se za ty roky přece jenom něco změnilo.

Položí mobil zpátky na bar a otočí se ke sporáku. Myslí na včerejší rozhovor s Kristýnkou, ale pohledem ujíždí k tenkému černému obdélníčku na desce kuchyňského

baru. Má ho na dosah ruky a dost času, aby ho projela. Jen volaná čísla, nic víc. Jen tak zběžně, aby věděla... Hubert je opatrný, pečlivě za sebou zametá stopy, nic kompromitujícího by tam nenechal.

Ale tentokrát nechal. Obezřetnosti věkem ubývá.

Kdepak, nic se nezměnilo. Ani za těch jednatřicet let.

Hubertův paralelní vztah s bývalou ženou pořád pokračuje.

Helena projíždí volaná čísla. Dělá to poprvé.

A hele, je to tady. Dnes Janě volal, přestože je už třetí den na Mallorce. Včera dokonce dvakrát. A předevčírem taky. V 18.37. V neděli byl Patrik ještě na výletě s přítelkyní, takže místo něho vezl mámu na letiště Hubert junior, kterému nikdo z rodiny neřekne jinak než Bertík. To aby bylo jasno, o kterém z Hubertů je řeč.

Jana jela letos už na druhou dovolenou k moři. S kamarádkou. A Hubert se bude zase tvářit, že o tom nic neví, že netuší, kdy odletěla, s kým a kam. A přitom jí to zaplatil. Jenže tohle on nikdy nepřizná, nikdy. A bude Heleně donekonečna lhát a zapírat, tvářit se ukřivděně, vynadá jí, urazí se, určitě se kvůli tomu zase strašně pohádají.

A vůbec mu to nepříjde hloupý. V sedmdesáti.

Helena ještě klikla na zprávy.

„Jsem tady, všechno ok, pa.“ Tři smajlíci. Jeden s úsměvem, jeden mávající a poslední s šibalsky přivřeným okem.

„Bezva, užijte si to.“ Aspoň že Hubertova odpověď je bez smajlíků.

To snad není pravda. Před Helenou bude o Janě dál mluvit sporadicky, většinou negativně, bez zájmu o to, co dělá, kde je, s kým se stýká. Bude opakovat, jak je líná

a pohodlná a jak by s ní už nemohl žít. Ale tahle jejich čerstvá komunikace vypovídá o něčem jiném.

On s ní snad fakt pořád chrápe!!!

Žádné průkazné sdělení to sice není, ale stačí na to, aby v Heleně zase po delší době vzbudilo podezření. Opravdu to nikdy neskončí? Všechny ty lži, výmluvy a nesmyslné argumenty budou pokračovat na věky?

Myslela, že už má tohle všechno dávno za sebou. Že když jim ze života zmizela vášně a milování, vytratila se i žárlivost. Chtěla věřit obecnému tvrzení, že po tolika letech a při všech zdravotních problémech je absence manželského sexu docela přirozená.

Ovšem zjevně pouze s jednou manželkou.

Pravdou je, že Huberta sama odstavila už před pěti lety, protože ji začaly trápit nesnesitelné bolesti kloubů. Ale nebyl to jediný důvod k přerušení intimního života.

Tehdy jí v hlavě udělalo pěknou paseku oznámení Marka a Sabinky, že po šesti letech manželství čekají dítě. Už se málem smířila s tím, že zůstane babičkou jen potomkům dětí, které vyvdala v předchozích manželstvích. A najednou to bylo tady.

Helena tak moc toužila po vlastním vnoučeti, že ji rázem opustily veškeré jiné touhy. Jako mávnutím proutku, jako kdyby jí vypadlo pár neuronů z mozku. Od toho okamžiku ztratila chuť na sex s kýmkoli, přestože zrovna prožívala uspokojivý vztah se svým fyzioterapeutem. Ale i ten postupně ukončila. Někdo z náhlého traumatu do rána zešediví, Helena přišla z náhlé radosti o libido. Svoje priority změnila doslova ze dne na den.

Narození malého Benjaminu jí převrátilo život naruby a vysněná role pokrevní babičky ji pohltila mnohem víc, než by měla.

Hubert nikdy nebyl bůhvíjaký milenec, spíš křečovitý než vášnivý, a Helena už několik let vlastně jen plnila manželskou povinnost. Takže po úspěšné výměně obou kyčelních kloubů měla dobrý důvod, aby je zatěžovala co možná nejméně. Hubert totiž preferoval misionářskou polohu a jeho kreativita byla v tomto směru nulová.

Jenže Helenu nelákal ani návrat ke spolehlivým praktikám jejího léčitele a s díky odmítala i neúnavné snažení jeho mladšího předchůdce. Muži pro ni přestali existovat, její živočišnost byla tatam. Sama z toho byla překvapená, nechápala, co se s ní stalo. Když se svěřila kamarádkám, smály se jí, že to brzy přejde, že je to jen její dočasná indispozice, než se nabaží vnoučka. Ale ten už půjde pomalu do školy a Helena k sexu cítí někdy až odpor. Párkrát si to zkusila udělat sama, jen tak cvičně, jestli jí vůbec ještě zbyly nějaké receptory vzrušení. Pořád to jde, ale nemá potřebu. A už vůbec ne s chlapem.

Určitě to souvisí i se ztraceným sebevědomím. Zestárla, přibrala, přestala se hýbat a chodit do společnosti. Povislé břicho, celulitida, kolem pasu špeky, na bocích pooperační jizvy...

Ale sex ji přestal bavit ještě mnohem dříve, než si tohle všechno způsobila. Ví, že si to víceméně zavinila sama. Ztratila motivaci. Aby ne, když tady teď stojí a drží v ruce Hubertův mobil, do kterého se přes všechna vnitřní varování podívala.

Kristýnka měla pravdu. Našla v něm znovu svůj starý neklid a pochyby.

Zjistila, že ani třicet let nezměnilo podstatu jejich manželského trojúhelníku.

Ale žárlivost už necítí. Ani v nejmenším. Představa dvou nahých těl bez půvabu, tajný sex bývalých manželů

rozvedených před třiceti lety v ní žárlivost rozhodně nevzbuzuje. Spíš ponížení.

Proč z ní ksakru dělá Hubert pořád blbce? Vždycky ji ukonejší nějakými výmysly, ve slabé chvílce pak přizná, že za to zkrátka nemůže, že má potřebu postarat se o všechny své blízké včetně Jany, že v tom není nic jiného než přehnaná starostlivost. Aby to už konečně pochopila, vždyť přece ničím nestrádá a on ji miluje. A Helena se po hysterickém výstupu opět zklidní, někdy mu napíše mail plný výčitek, ale pak si uvědomí, kolik je jí let, že se jí vlastně žádné velké příkoří neděje, že s ním má svoji svobodu, finanční zázemí, spoustu výhod a jen pár povinností a že by vlastně jiného chlapa už vedle sebe ani nesnesla. Tak dá chvíli pokoj. Než zase zjistí, že Janě koupil nové auto, že jí tajně zaplatil dovolenou a přepsal na ni kvůli Patrikově exekuci svůj byt. A že exekuci nakonec taky zaplatil, ale majitelkou bytu nechal i nadále Janu. A že má Jana na stole stejnou značku džusu a stejnou čokoládu, jakou vozí Heleně. A že musí u Jany dohlížet na stavbu garáže, protože Bertík na to nemá čas. A že kvůli Patrikovi musí být s Janou často v kontaktu, že jí musí volat i několikrát denně, že za ní taky musí občas zajet a vypít u ní kafe.

A možná s ní taky na chvíli hupsnout do postele.

Třeba už ne, ale dlouho to tak bylo. Tak proč ne teď. Jak to kdysi říkal? Že matka jeho dětí přece není žádná nevěra? Tak nějak... Jenže co když to není jen zodpovědnost, jak tvrdí Hubert, ale zvyk, potřeba, nutnost, samozřejmost?

A co když je to láska, která nikdy neskončí?

—

„On je nezměnitelný a já nepoučitelná.“

Helenin výrok si tehdy Markéta zapsala na kus papíru. Připojila k němu datum a Helena se musela podepsat na důkaz toho, že to opravdu řekla. A Markéta měla potřebu tento důkaz založit u sebe doma.

Linkovaný list papíru vytržený z bloku s kroužkovou vazbou přinesla Heleně po osmi letech. V plastových deskách, jako corpus delicti, že se za tu dobu vůbec nic nezměnilo.

Všechno je to trapné, vyčerpávající a nikdy to nebude jinak.

Je to začarovaný kruh, ze kterého není úniku.

Anebo snad je?

KONEC NEVINNOSTI

„Pane, vy se mi líbíte, já bych si vás hned vzala.“

„Však vy mně taky, slečno!“

Bylo to neobvykle rychlé seznámení začátkem léta v polovině padesátých let na zámku Hluboká. Jen o tři měsíce později se v katedrále svatého Petra a Pavla v moravské metropoli konala velká krásná svatba s hostinou v hotelu Grand naproti autobusovému nádraží.

Zubní instrumentářku Helenu Kaderkovou si bral Mojmír Zavadil víc z rozumu než z lásky.

Byla o jedenáct let mladší než on, zdravá, silná, pracovitá, se srdcem na dlani. Přesně takovou matku svých dětí potřeboval. Mojmír byl fešák a ženy se kolem něho točily, i když měl zdravotní hendikep. V důsledku neléčené luxace kyčelních kloubů výrazně kulhal.

Ale čas běžel a on už chtěl založit rodinu. Osud mu přihrál do cesty usměvavou dívku, která se chtěla vdávat a zamilovala se do něho s bezelstnou upřímností od prvního okamžiku. Mojmír k tomu potřeboval několik let.

Když se po roce narodila malá Helenka, bylo Mojmírovi dvaatřicet. Na tehdejší dobu hodně pozdní otec. Muži obvykle s větším nadšením vítají narození syna, ale Mojmír si přál mít dceru. V porodnici na ni čekali hned tři nedočkaví muži. Šťastný otec, jeho bratr Jožka a novopečený dědeček Zavadil. Když přinesla sestřička v náručí malou Helenku ukázat, vrhli se na ni tři chlapi.

A sestra zakřičela na celou čekárnu: „Tak moment! Který z vás je otec, hergot?“

Aspoň tak to maminka vždycky vyprávěla.

K padesátinám dala Heleně obálku a v ní zažloutlý dopis na ručním papíře, který tatínek úhledným strojopisem napsal den po jejím narození:

„Když jsem včera spatřil našeho malého tvorečka, nebyl jsem schopen říci jediného slova a radost všech kolem Ti nedovedu ani vylíčit. Jsme všichni šťastni a nemůžeme se již dočkat, až vás obě spatříme ve svém domově. Vyjadřuji Ti zde svoji upřímnou a velkou radost z holčičky, které jsi dala život, a oběma vám žehnám. Jsem nadmíru šťasten, že budu mít nyní dvě hodné a pečlivé strážkyně mého zdraví. Moje modlitba letí k nebesům a jsem přesvědčen, že bude vyslyšena...“

Tatínek Mojmír byl mistr slova a malá Helenka ho odmalíčka zbožňovala.

Liboval si v moudrých citátech slavných osobností, zaujala ho každá chytře zformulovaná myšlenka. Brzy měl potřebu vštěpovat je i své dceři. Už od dětství byla zvyklá pozorně naslouchat jeho vyprávění. Těšila se na rozhovory, které spolu vedli vždycky v neděli dopoledne, což mělo pro ni dvojí efekt. Jednak si s otcem opravdu ráda povídala, a jelikož jejich debaty měly v očích maminky vyšší poslání než loupat brambory, odpadla tím pádem Heleně povinnost pomáhat v kuchyni s přípravou nedělního oběda.

Někde tady se zřejmě zrodilo její celoživotní krédo spojovat příjemné s užitečným.

Otec podporoval Helenčin zájem, sytil její zvědavost a pomalu jí vnášel do života řád. Když jí jednou přinesl dětskou učebnici němčiny plnou obrázků, měla z ní větší radost než z nové panenky. Poctivě biflovala slovíčka

a tatínkovo zkoušení se stalo součástí jejich nedělních debat. Každý týden jedna lekce. A Helenka netoužila po ničem jiném než po tatínkově pochvale.

Tato etapa Helenina dětství byla něčím zcela nepochopitelným pro jejího bratra Pavla, který se narodil o tři roky později. Její dětská touha po vědění a potřeba dělat radost rodičům ho pronásledovaly ještě dlouho do dospělého věku.

Vzor starší sestry mu zkomplikoval celý život.

Když přišel čas na první citlivá témata, neprobírala je Helenka jako většina dívek se svojí matkou. Byly to právě rozhovory s tatínkem, které ji postupně přenášely do světa dospělých.

Když se dozvěděla, co se musí udělat, aby přišlo na svět dítě, byla v šoku. A představa, že její rodiče to musí dělat dokonce dvakrát, byla pro ni takřka neúnosná. Nakonec jim to ale velkoryse prominula a postupně se smířila s faktem, že se tahle odpudivá věc dělá mnohem častěji, než odpovídá počtu dětí v rodině. A že je splynutí pohlavních orgánů dokonce důkazem lásky mezi dvěma lidmi, kteří se milují.

Její odpor se začal pomalu měnit ve zvědavost.

Otec jí trpělivě odpovídal na každou otázku, pečlivě volil slova a byl pyšný na důvěru své dcery. Přál si, aby byla chytřejší a vyspělejší než její vrstevníci. Splnila mu to. Bohužel však trochu jinak, než si představoval.

Svoji sexualitu cítila Helena už velmi brzy, aniž samotné slovo sex vůbec kdy zaslechla. Natož aby znala jeho význam pro život.

První náznak něčeho podivně vzrušujícího zažila s okem na klíčové dírce.

Dokud po smrti babičky bydlel v třípokojovém bytě i dědeček, spávala Helena s rodiči a mladším bratrem ve společné ložnici. Když chtěli mít rodiče intimní chvíli, museli se večer zamknout v obýváku. V takovém případě hnal otec děti do postele dřív než obvykle. Časem se ustálila hláška, že se chtějí s maminkou „dívat na Vídeň“. V té době se totiž dal na televizní anténu chytit jeden rakouský program.

Spouštěcím reflexem Heleniny zvědavosti bylo zhasnutí světla v kuchyni. Zaznamenala ho okamžitě skleněnou výplní dveří ložnice. Vzápětí následovala snaha rodičů zavřít co nejtíšeji dveře obývacího pokoje a opatrně otočit klíčem. A právě zvuk zamykání na ni účinkoval jako startovací pistole.

Nejdřív se přesvědčila, jestli Pavlík usnul.

„Pavlíku, spíš?“

Kontrolní otázka, nasměřovaná od okna přes prázdné manželské lože k Pavlíkově posteli u dveří, vzbudila obvykle v mladším bratříčkovi naději na nějakou kulišárnu. To v případě, že ještě nespál. Ale pokud ani podruhé na Helenin hlasitý šepot nereagoval, byl to pro ni jasný impulz k noční výpravě. Opatrně se vyplížila z ložnice a tichounce jako myška lezla po kolenou předsíní až ke dveřím obýváku. Se zadrženým dechem se pokoušela zjistit, co se za nimi děje. Klíčovou dírkou toho moc neviděla. Černobílá obrazovka vydávala jen slabé, mihotavé světlo a rodiče svůj akt lásky provozovali na zemi, což

bylo pod úrovní klíčové dírky. Slyšet však bylo dobře. Vzrušený šepot, kterému nerozuměla, zrychlený dech a podivné rytmické zvuky ji fascinovaly. Srdce jí tlouklo až v krku rozrušením i strachem z přistižení. Ten ji vždycky donutil vrátit se včas zpátky do postele.

Jen si pak před usnutím nevěděla rady se svým dětským tělíčkem, ve kterém se odehrával nepopsatelný zmatek.

—

Být středem pozornosti se Helence zalíbilo už v mateřské škole.

V pěti letech tančila bravurně charleston, který odkoukala v televizi.

Když začala Edita Štaubertová zpívat „Babičko, prosím tě, nech ten svetr“, musela si ze všeho nejdřív obléknout svoji oblíbenou sukýnku, na boku zdobenou vyšívanými srdíčky. Pak teprve zalomila ruce v zápěstí a k pobavení všech přihlížejících se vrtěla na špičkách a nožky vytáčela od kolínek do stran, přesně v rytmu písničky, až jí sjížděly vroubkované punčocháče a krabaty se u kostkovaných bačkůrek.

Potlesk rodinných návštěv jí přinášel nečekanou radost.

—

„Ještě hravá, roztěkaná.“

Tak zněla první zpráva rodičům, kterou soudružka učitelka Bohumila Kábrtová napsala temperamentní žákyni z první a červeným úhledným písmem do notýsku.

Ale i přes definici charakteru, viděnou prizmatem učitelky základní školy let šedesátých, vykazovala sedmiletá dívka rysy předčasné vyspělosti.

Jmenoval se Daneš. Výrazný, černoooký typ rošťáka. Byl o hlavu menší než Helena a nosil pořád bílý svetr, což bylo na prvňáka dost neobvyklé.

Už tenkrát vnímala Helena jeho odlišnost od ostatních kluků. Měla v jeho blízkosti příjemný pocit. Nebylo v tom ještě nic erotického, ale každopádně zažívala první poznání jakéhosi štěstí z blízkosti někoho jiného než maminky či táty. Poprvé se jí vkrádala myšlenka na někoho mimo okruh rodiny. A taky mimo svět nedosažitelných idolů, jakým byl pro ni v té době Vinnetou. V jejím dětském světě se objevil první kluk, který ji zajímal. Kdyby měl delší vlasy a v nich čelenku, vypadal by skoro jako slavný náčelník Apačů.

Když je soudružka učitelka Kábrtová posadila vedle sebe do první lavice přímo před svůj stůl, přijala to Helenka jako splnění tajného přání. A Daneš její sympatie opětoval, takže byli rázem ostatními spolužáky obviněni, že „na sebe valí“. Jinak totiž seděli v lavicích zásadně kluci s klukama a holky s holkama. To, že jako jediní seděli spolu, považovali kluci za potupu a holky Heleně tiše záviděly.

Daneš byl totiž fakt nejhezčí kluk ze třídy.

—

Helena školu milovala. Každou neděli večer si chystala úhlednou hromádku oblečení na pondělí a domácí úkoly měla napsané už od soboty, kdy se ještě chodilo do školy.

Nejraději měla češtinu a hodiny slohu. Básničky psala už ve třetí třídě, později přešla na krátké povídky. Jakmile dostala zadané téma na slohovou úlohu, nemohla se dočkat, až usedne doma k tatínkovu psacímu stolu a pustí na špacír svoji bujnou fantazii.

V období puberty se poprvé zamilovala. Milan byl urostlý sportovec z deváté bé. Pohledný sympáťák s nohama do ó v džínách z Tuzexu byl první kluk, se kterým se vodila za ruku, první, se kterým se líbala. Když jí poprvé nesměle vsunul špičku jazyka mezi rty, lekla se. Ale vydržela, neucukla. Mačkala v ruce složený kapesník, a když se Milan nedíval, nenápadně si utřela pusou. Chodili spolu na procházky do Lesní čtvrti až do zimy.

V prosinci Heleně dovolili rodiče, aby si na svoji narozeninovou oslavu pozvala pár svých kamarádek a spolužáků. Milan byl samozřejmě mezi nimi. Přinesl jí tepaný svícen se žlutou svíčkou, která mu upadla na zem, zrovna když jí gratuloval. Milanův dárek se pak dlouho stěhoval spolu s Helenou do všech manželství jako milá vzpomínka na třinácté narozeniny.

Milana jí nakonec přebrala spolužačka z vedlejší třídy. Veronika byla tmavovlasá kráska s čokoládovými očima, která navíc bydlela ve vedlejším činžáku.

Bůhví, kde je dnes Milanovi konec. A měděnému svícnu taky.

Veronika je zubní lékařka v penzi. V noci chrápe jako chlap, a když nemůže spát, poslouchá z mobilu audioknihy. Jednou se přehmátla a omylem vytočila Helenino číslo v půl třetí ráno. Díky tomu měly druhý den hodně dlouhý rozhovor, ve kterém zavzpomínaly na léta her a malin nezralých. Obě byly překvapené, jaké detaily se jim vybavily...

Otec Mojmír byl vizionář. Věděl, jak důležité je pro člověka vzdělání, a po Heleně chtěl, aby se učila cizí jazyky. Byl v tom velmi důsledný.

Ve škole děti většinou dostávaly adresy sovětských pionýrů, se kterými si mohly dopisovat v rámci družby. Družily se, aby měly jedničku z povinné ruštiny. Naštěstí bylo mezi adresami i několik nabídek z Německé demokratické republiky. Mohli je využít žáci, kteří chodili na nepovinnou němčinu. Helena měla základy od tatínka, v němčině byla nejlepší ze třídy, takže logicky zvolila tuto možnost. Napsala dopis stejně staré dívce. Jmenovala se Steffi, na fotce vypadala jako kluk a bydlela v malém městečku nedaleko Karl-Marx-Stadtu. Dnes je to Chemnitz neboli Saská Kamenice.

Heleně bylo dvanáct, když ji tatínek začátkem prázdnin přivezl na hranice s Německou demokratickou republikou. Dal jí do ruky kufr, na čelo pusu a posadil ji do auta k příbuzným dívky, kterou nikdy neviděl. Znal ji jen z několika dopisů, které psala jeho dceři. Teprve doma mu došlo, že poslal svoje dítě na měsíc k úplně cizím lidem do cizí země, bez jakékoli záruky, jen s důvěrou, že to zvládne. Takový to byl frajer. Hodil ji do vody, a plav! To bylo jeho heslo, protože tak se dá naučit cizí řeč nejlíp.

Však to taky jeho Helenka zvládla bez jediné slzičky. Šetřila si je na pozdější období.

Aby toho nebylo málo, další rok to zopakoval. Ovšem ve větším stylu.

Uvolněná politická situace mu umožnila získat pobytové vízum na Západ pro svoji třináctiletou dceru na rovných sto dní. Poslal ji na tři měsíce do tehdejší Německé spolkové republiky. Tatínkův husarský kousek.

Helena dostala vysvědčení už v půli května a odjela sama vlakem přes Rozvadov až do Freiburgu.

Bylo to jedno z nejkrásnějších období jejího života a čerpá z něho dodnes, aniž by si to uvědomovala. Když se po třech měsících vrátila domů, mluvila tak dobře, že pak v šestnácti složila státnici z němčiny. Byla suverénně nejmladší účastnice kurzu. Díky tatínkovi mohla být nejenom víckrát člověkem, ale taky zažít přátelství, které trvá už třetí generaci.

Začalo to návštěvou v rámci mezinárodního autoklubu značky Renault. Tatínek měl tehdy model R4CV, takový legrační brouček to byl. Když přijeli členové Renault Clubu z Freiburgu poprvé do Československa, rozebrali si je místní členové klubu a ubytovali je ve svých domovech. Tatínek si kvůli Heleně vyhlédl manžele s dcerou jen o něco starší, než byla ona. Měla krásné jméno Annemarie a úžasný pedagogický talent. Mluvila s Helenou pomalu a „hochdeutsch“, aby jí dobře rozuměla. Za tři dny ji hodně naučila. I kouřit...

O pár let později kupodivu pustily československé úřady Helenu znovu do Západního Německa. Annemarie ji pozvala na svoji svatbu. A pak i s manželem na oplátku přijela na svatbu Heleně. Ovšem jen na tu první.

Dnes si s Helenou přes WhatsApp vyměňují fotky vnoučat a vzpomínají.

Tehdy ve Freiburgu chodila s Annemarie celý měsíc do školy, takže logicky nemohlo chybět ani nezbytné vzplanutí k německému spolužákovi.

Měl dlouhé vlnité vlasy, kalhoty do zvonu a jmenoval se Erich. Byl moc hezký, chytrý, stydlivý a Helena se od něj naučila poslouchat Neila Diamonda.

Tady někde však platonická rovina lásek skončila a začalo jít do tuhého.

Otec v Heleně od malička pěstoval jakýsi statut výjimečnosti.

Měl na ni vysoké nároky a nutil ji, aby s přehledem zdolávala všechny překážky, což se jí v mnoha směrech dařilo. Chtěl, aby z hodin klavíru nosila jen červené jedničky, protože jednou byla paní učitelka Ambrožová tak spokojená, že Heleně napsala jedničku červenou, dvakrát podtrženou. Tatínkovi od té doby modré jedničky nestačily.

Taky chtěl, aby Helena co nejdřív složila z němčiny státní zkoušku a aby chodila do jazykové školy taky na angličtinu a francouzštinu. A když napsala svoji první krátkou povídku a přečetla ji rodičům, tatínek nemeškal, opsal povídku na psacím stroji a osobně ji donesl šéfredaktorovi *Večerníku*, aby ji otiskl. Stalo se.

Povídka s názvem *Chryzantémy* od čtrnáctileté Heleny skutečně vyšla. Tatínek měl při výchově své dcery vysoké ambice. Jen trochu zapomněl, že se jí vedle duše vyvíjí i tělo. Že kromě vlasů jí rostou i prsa a pohled na ni vzdouvá kalhoty nejednomu chlapovi.

Stalo se to koncem května.

Maminka vzala Helenu na podnikový zájezd do Drážďan. Nocleh na obě noci byl zajištěn v Hřensku. Ráno matka zjistila, že doma zapomněla Helenin pas.

Což o to, děti do patnácti let tehdy nemusely mít svůj vlastní cestovní doklad, ale v tom případě bylo nutné, aby byly zapsány v pase jednoho z rodičů. A Helenu měl jako naschvál ve svém cestovním pasu zaznamenanou otec.

Soudruzi na celnici byli neoblomní. Matka svou dceru nemohla převést přes hranice demokratických sousedů bez úředního potvrzení. To znamenalo čekat jeden den na ověření a zdržovat průběh celého zájezdu. Aby nepřekazily první den programu ostatním účastníkům, musela by maminka s Helenou zůstat v Hřensku. Nebo by se taky mohly vrátit vlakem domů. Co teď?

V tu chvíli se projevila Helenina vyspělost.

„Mami, klidně jeď, já tu okružní jízdu městem ožehlím. Zajedu si do Děčína na oběd a pak třeba do kina... no a večer se sejdemě tady v ubytovně. Vždyť je to pár hodin. Zítra už mě pustí přes hranice a do Zwingeru půjdeme spolu.“

Předchozí pobyt v Německu udělal z Heleny samostatnou a poměrně zkušenou cestovatelku. Takže nebylo pochyb o tom, že už je opravdu velká holka. Všichni obdivovali její přístup k nečekané situaci a matka byla na svou dceru pyšná.

„Opravdu ti to nebude líto, Helenko?“

„Ne, maminko, vážně, nedělej si starosti. Já si to tady taky užiju, neboj se.“

Zamávala mamince v ujíždějícím autobusu a vrátila se do pokoje.

Měla před sebou několik hodin, se kterými mohla naložit jako dospělá. Podle toho se taky oblékla. Černé kalhoty do zvonu, dlouhá černá vesta, kterou jí ušila maminka, a pestrobarevná košile s vyhrnutým špiča-

tým límcem jí nějaký rok přidaly. Ještě trochu řasenky a pár tahů maminčinou růžovou rtěnkou. Prvotní pocit osamění rázem zastínila představa dospělosti. Připadala si krásná a úžasně svobodná. Ta malá mrška v klubajícím se ženství její bytosti ucítila svoji první velkou příležitost.

Naposledy na ni mrkla do zrcadla, přehodila si kabelku přes rameno a vyrazila směrem k autobusové zastávce.

Netrvalo dlouho a dobře vyvinutá žákyně osmé bé si vykračovala po děčínském náměstí. Zastavila se u každé výlohy a zálibně si prohlížela svůj odraz ve skle. Hodiny na věži odbily poledne. Důvod zajít na oběd do nějaké příjemné restaurace.

Pivnici Na růžku ignorovala, pohrdla i podnikem, který pod slibným názvem Riviéra nabízel rybí speciality. Co ji ovšem zlákalo, byl restaurant místního Grandhotelu. Nabídka ve vitríně se jí zdála cenově únosná, prostředí dostatečně kultivované, a tak suverénně vstoupila dovnitř. Moc lidí nesdílelo její nápad poobědvat v nejlepším hotelu ve městě. Obsazeny byly jen tři stoly, možná čtyři. Posadila se k oknu s výhledem do ulice a začala důležitě studovat jídelní lístek.

„Prosila bych smažený sýr s tatarkou, hranolky a hlávkový salát.“

„Polévku si slečna nedá?“ zvedl obočí číšník s dlouholetou rutinou v provinčním hotelu.

„Ne, děkuji,“ zaklapla Helena s úsměvem černé desky a podala je číšníkovi.

Na tento okamžik se těšila nejvíc.